

Η εξαιρετικά γόνιμη γη της περιοχής ώθησε τους προϊστορικούς ανθρώπους να κατοικήσουν εδώ και να δημιουργήσουν οικισμούς, μικρούς και μεγαλύτε-

Ιστορική εξέλιξη

ρους. Στο σημερινό Γάζι, μία από τις σημαντικότε-

ρες αρχαιολογικά θέσεις, έχουν βρεθεί κατάλοιπα που χρονολογούν την ανθρώπινη παρουσία στην πρωτομινωική περίοδο. Πιστεύεται ότι στις εκβολές του Γαζανού ποταμού πρέπει να υπήρχε το επίνειο της μινωικής Τυλίσου, όπου στη θέση Αμμούδα έχουν αποκαλυφθεί αρχιτεκτονικά λείψανα, τα οποία

ίσως ανήκουν σε μινωική λιμενική εγκατάσταση. Στην ευρύτερη περιοχή εντοπίστηκαν μινωικοί τάφοι οι οποίοι απέδωσαν διάφορα ευρήματα και σημαντικές σαρκοφάγους.

Στη θέση Μπαϊριά, κοντά στο Γάζι εντοπίστηκε από τον Σπ. Μαρινάτο, ήδη από το καλοκαίρι του 1936 υστερομινωικό ιερό. Στο ιερό βρέθηκαν σημαντικότατα ευρήματα καθώς και πέντε πόλινα τροχόλατα ειδώλια θεοτήτων, με προεξάρχουσα την περιφυμη θεά των Μηκώνων.

Στο ακρωτήρι Σούδα της Αγίας Πελαγίας, ανασκαφές που έγιναν από τους αρχαιολόγους Στ. Αλεξίου και την Αλ. Καρέτσου έφεραν στο φως κατάλοιπα κτιράτων και κινητών ευρημάτων μιας πόλης των ιστορικών χρόνων. Η πόλη ταυτίστηκε από τον Στ. Αλεξίου με την αρχαία Απολλωνία. Άν και στο ακρωτήριο εντοπίστηκαν και αρχαιότητες της Μινωικής εποχής, τα σημαντικότερα αρχιτεκτονικά λείψανα χρονολογούνται στα αρχαϊκά και στα ελληνιστικά χρόνια. Βρέθηκε το πρυτανείο της αρχαίας πόλης, εκεί όπου συνεδρίαζε το συμβούλιο των «κόσμων», των αρχόντων, δη-

